

bag it or leave it

CO LETÍ V NÁKUPECH 2025
FAST FASHION A ZLO, KTERÉ PŘINÁŠÍ
FAKE RECENZE A DARK PATTERNS
DSA JEDNODUŠE
APLIKACE, KTERÉ TI ŠETŘÍ LOVE
ZÁKONY, KTERÉ MUSÍŠ ZNÁT

duben 2025

pojd' studovat k nám!

GYMNÁZIUM, SOŠ A VOŠ
LEDEČ NAD SÁZAVOU

2

**CO LETÍ V NÁKUPECH
2025**

3

**ANKETA: GENZ VS.
MILENIÁLOVÉ VS.
BOOMEŘI**

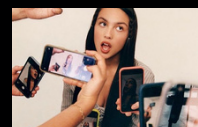
4

**TIKTOK HAULY VS.
SEKÁČOVÁ REVOLUCE**

5

KDO TĚ OVLIVŇUJE?

6

**TEMU, SHEIN A SPOL. –
CO SI POHLÍDAT**

7

**JAK POZNAT FAKE
RECENZE A DARK
PATTERNS**

8

**5 PRÁV, KTERÁ MUSÍŠ
ZNÁT**

9

**ZÁKULISÍ ZÁKONŮ: DSA
JEDNODUŠE**

10

**APLIKACE, KTERÉ TI
ŠETŘÍ LOVE**

Co letí v nákupech 2025

Vstupujeme do nové éry nakupování. V roce 2025 už nakupování není jen o tom „mít něco nového“. Je to o tom vyjádřit sebe, podpořit správné hodnoty a zvolit chytře. Generace Z a mladí mileniálové udávají směr – hledají balanc mezi výhodností, osobitostí a odpovědností.

Spotřebitel 2025: chytrý a vědomý

Lidé už nejsou pasivními zákazníky. Chtějí vědět, co kupují, od koho a proč. Sledují etikety, složení, původ výrobků a kladou otázky: Kdo to vyrobil? Byli lidé spravedlivě zaplacení? Jaký je dopad na planetu? A hlavně – stojí to za to?

Technologie jako nákupní pomocník

Díky AI a chytrým aplikacím je nakupování jednodušší než kdy dříve. Vyzkoušíš si boty ve virtuální kabině, aplikace ti doporučí outfit podle toho, co už máš ve skříni, a přitom ti to najde nejlevněji. A to vše z mobilu, z postele.

Například aplikace typu „StyleSnap“ nebo „Zaragoo“ porovnávají ceny, recenze i dostupnost – během pár vteřin. Už žádné bezhlavé nakupování. Rozhodnutí je informované a rychlé.

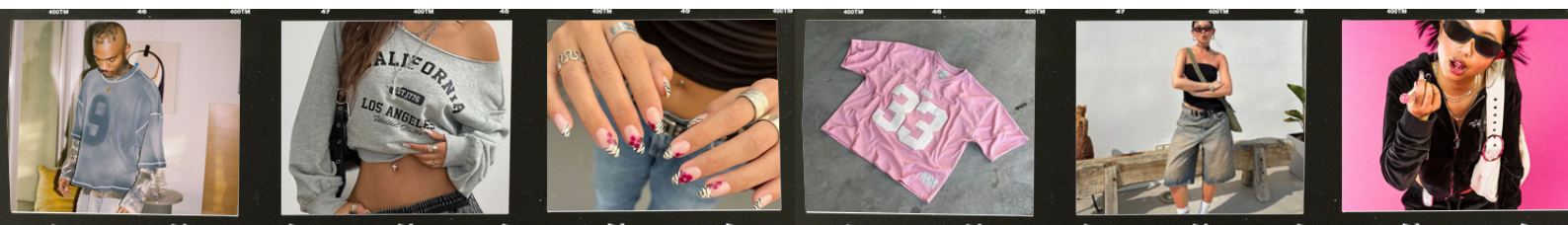
Značky se mění – a musí

Značka už není jen logo. Je to postoj, názor, komunita. Lidé chtějí, aby jejich oblečení nebo produkt „něco říkal“. Proto rostou značky, které se věnují sociálním otázkám, ekologii, duševnímu zdraví nebo rovnosti. Pokud značka mlčí, často je z trhu vytlačena konkurencí, která mluví nahlas a otevřeně.

Udržitelnost už není „bonus“, ale standard

Dříve byl „eco-friendly“ trend, dnes je norma. Mnoho zákazníků se rozhoduje podle toho, jak je značka zodpovědná k životnímu prostředí – ať už jde o obaly, recyklaci nebo uhlíkovou stopu. Trendem nejsou jen produkty z druhé ruky, ale i „cirkulární móda“ – tedy možnost věc vrátit, přepracovat nebo znovu použít.

Nakupování je dnes forma vyjádření i zodpovědnosti. A co je nejdůležitější – už nejde jen o cenu, ale o příběh, který si kupujeme spolu s produktem.

Anketa: GenZ vs. Mileniálové vs. Boomeři

Jak se liší nákupní chování různých generací? Hodně. Ale zároveň je tu i překvapivě mnoho společného. V roce 2025 se ukazuje, že generace nejsou jen „nálepky“, ale různé způsoby, jak přistupujeme k technologiím, hodnotám a samotnému aktu nakupování.

Gen Z (narození po roce 1996): Styl, identita, sociální sítě

Tato generace je doslova vychována internetem. Nákupy jsou pro ně součástí online identity. Rádi se vyjadřují pomocí módy a trendů z TikToku, Instagramu nebo Pinterestu.

Kupují z různých zdrojů: z Temu, Sheinu, vintage sekáčů, ale taky z malých e-shopů na Etsy. Všechno musí být rychlé, levné, ale taky esteticky zajímavé. Sledují influencery, sledují slevy – ale zároveň se učí o ekologii, férové módě a „greenwashingu“.

Mileniálové (1981–1995):

Kvalita, technologie, pohodlí
Mileniálové už mají něco za sebou. Mnozí z nich mají stabilní příjmy a rádi investují do kvality. Důvěřují ověřeným značkám, ale jsou otevření inovacím – například v oblasti smart domácnosti, ekologických řešení nebo péče o zdraví.

Rádi využívají technologické vychytávky: cashback aplikace, porovnání cen, chytré košíky. Nakupují hlavně online, ale taky se nebojí vyrazit do kamenného obchodu – pokud jim nabídne pohodlí a zážitek.

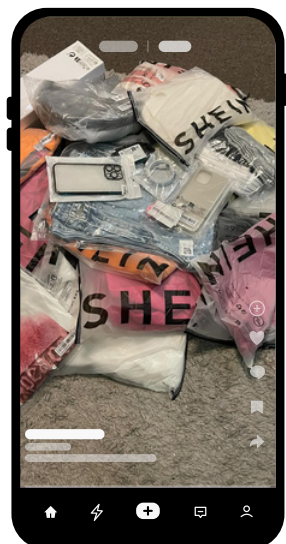
Boomers (do 1980): Tradice, jistota, přehlednost

Boomers jsou zvyklí na osobní přístup a kamenné obchody. Často využívají klasické e-shopy (Alza, Mall, Datart), ale stále častěji se učí pohybovat i na sociálních sítích.

Nejsou lhostejní – zajímá je kvalita, cena, český původ výrobků a bezpečnost nákupu. Online nakupování využívají hlavně tehdy, když je to jasné a jednoduché. Není to pro ně jen trend, ale nutnost – hlavně kvůli pohodlí a dostupnosti.

Nákupní rozdíly mezi generacemi se smazávají. Klíčem je osobní přístup, bezpečnost a smysluplnost nákupu.

TikTok hauly vs. sekáčová revoluce

Když se podíváš na dnešní TikTok, najdeš stovky videí s názvem „Temu haul“, „Shein haul“ nebo „Unboxing za 1000 Kč“. Influencerka rozbaluje balík, komentuje každý kus a sází odkazy do popisku. Lidi to baví. Sledují, lajkují – a objednávají. Ale zároveň – úplně vedle – roste úplně jiný trend. Slow fashion, vintage, reuse, second handy. Sekáčová revoluce.

Co je to haul?

„Haul“ znamená ukázat, co sis právě koupil. Je to zábavný obsah, ale taky silný marketing. Lidi se inspirojí a chtějí si pořídit stejné kousky. Pro značky je to sen – téměř zdarma reklama, kterou tvoří samotní uživatelé.

Proč jsou hauly problém?

- Často podporují rychlou módu, která je neudržitelná.
- Kousky bývají nekvalitní, rychle se vyhodí.
- Zvyšují tlak na spotřebu a „nakupování pro lajky“.

Na scénu vstupují sekáče

Zatímco hauly staví na množství, sekáče staví na příběhu. Každý kousek má minulost, identitu a osobitost. Lidé hledají originální styl, který nikdo jiný nemá – a navíc mají dobrý pocit, že šetří planetu.

Online second handy jako Vinted, Remix nebo Swap dělají nákup z druhé ruky jednoduchým. Aplikace jako Triftify vyhledají sekáče ve tvém okolí.

Co frčí víc?

Obojí. Mnoho lidí kombinuje levné hauly se sekáči. Koupí si basic z Temu, ale outfit doplní vintage bundou z Vintedu. Vzniká nový hybridní styl, který spojuje výhodnost s originalitou a ekologickým myšlením.

Kdo tě ovlivňuje?

Když se rozhoduješ, co si koupíš, často si ani nevšimneš, kdo nebo co tě k tomu vedlo. Byl to Instagramový příspěvek? TikTok video? Kamarádka, co ti to ukázala? Nebo jen reklama, která tě pronásledovala celou cestu autobusem?

V roce 2025 už nejde jen o klasické reklamy. Ovlivňování je sofistikované, nenápadné – a o to účinnější.

Nejsilnější vliv: influenceri

Influenceri dnes nejsou jen slavní lidé – jsou to běžní uživatelé, kterým důvěřujeme, protože jsou „jako my“. Tvoří obsah, dělají recenze, hauly, doporučení... A my jim věříme, protože to působí upřímně.

Ale pozor – i takový „tip od influencerky“ může být placená spolupráce. Mnozí sice označují spolupráce jako „#ad“, ale ne všichni to dělají férově.

Algoritmus ví, co chceš – dřív než ty

TikTok a Instagram mají algoritmy, které tě znají líp než tvoje máma. Ví, co tě zajímá, co sleduješ, jak dlouho na co koukáš. A podle toho ti servírují obsah – včetně reklam.

Tenhle algoritmický vliv je silný. Často si myslíme, že jsme se rozhodli sami, ale ve skutečnosti to bylo důsledkem stovek malých „tuknutí“ do našeho vkusu.

Kamarádi a komunita

Stále velmi silným vlivem je i naše okolí. Někdy si něco koupíme jen proto, že to má náš kamarád. Nebo proto, že to frčí ve třídě nebo ve skupině. FOMO (fear of missing out) je silný motor.

Jak se nenechat ovládnout?

- Sleduj, kdo tě ovlivňuje a jak.
- Uč se rozpoznat reklamu od osobního doporučení.
- Sleduj různé zdroje, ne jen jednu bublinu.
- Dělej nákupní rozhodnutí vědomě, ne impulzivně.

Ve světě plném vlivů je největší síla mít vlastní názor.

Temu, Shein a spol. – co si pohlídat

Online nákupy z čínských platforem jako Temu, Shein nebo Wish zažívají raketový boom. Nabízí stovky věcí za směšné ceny, dopravu zdarma, slevy, kupóny... Zní to až podezřele dobře? Občas opravdu je.

Co nás láká?

- Neuvěřitelně nízké ceny.
- Široká nabídka všeho – od módy přes dekorace až po techniku.
- Trendy kousky, které vidíme u influencerů.

Ale co se skrývá pod povrchem? Není všechno zlato, co se třpytí.

Temná stránka rychlého nakupování

- Kvalita často neodpovídá obrázku. Můžeš dostat úplně jinou věc, než jsi si objednal/a.
- Neprůhledný původ zboží – nevíš, kdo a kde to vyrobil, ani za jakých podmínek.
- Dlouhé doručovací lhůty a složitý systém reklamací.
- Environmentální dopad – rychlá móda, jednorázové věci, zbytečné obaly.

Falešné recenze a manipulace

Na některých platformách se objevují falešné recenze nebo automaticky generované hodnocení. Může se ti zdát, že má produkt 5 hvězdiček, ale reálně to může být past. Čti pozorně, hledej recenze mimo oficiální stránky.

Jak se chránit?

- Nakupuj jen to, co opravdu potřebuješ.
- Sleduj videorecenze a fotky od reálných lidí.
- Zkontroluj podmínky vrácení zboží.
- Ptej se: Proč je to tak levné? Není za tím skrytá cena pro planetu nebo pracovníky?

Nakupuj z těchto platforem s rozumem – výhodně, ale informovaně.

Jak poznat fake recenze a dark patterns

Když si vybíráš nový telefon, tričko nebo krém, co je první, co uděláš? Čteš recenze. Ale pozor – v roce 2025 už spousta těch recenzí není pravých. A weby používají triky, které tě mají přimět kliknout, aniž by sis toho všiml.

Fake recenze: jak je poznat

- Jsou podezřele pozitivní – vše je „perfektní“, „úžasné“, „nejlepší“.
- Neobsahují konkrétní zkušenosti – jen obecné fráze.
- Mají stejný styl psaní, jako by je psala jedna osoba.
- Bývají podezřele načasované – třeba desítky recenzí v jeden den.

Některé e-shopy si recenze kupují nebo je generují pomocí umělé inteligence.

Dark patterns: neviditelné manipulace

To jsou triky, které tě donutí udělat něco, co bys normálně neudělal/a. Příklady:

- Záměrně matoucí tlačítka – místo „odmítnout cookies“ vidíš jen „přijmout vše“.
- Nesrozumitelné podmínky – malá písmena, která nečteš.
- Tlak na rozhodnutí – „Zbývá poslední kus!“, „Někdo jiný si to právě prohlíží!“.

Jak se bránit?

- Buď skeptický/á, když je produkt „příliš dokonalý“.
- Hledej recenze mimo daný e-shop – třeba na fórech nebo YouTube.
- Čti podmínky a nespěchej. Tvoje peníze nejsou jejich samozřejmostí.

Internet umí klamat – ale ty se umíš bránit.

5 práv, která musíš znát

Jako spotřebitel/ka máš práva, která tě chrání – ať už nakupuješ v kamenné prodejně nebo online. Znalost těchto práv ti dá sebevědomí a pomůže vyhnout se problémům.

1. Vrácení zboží do 14 dnů (při online nákupu)

Nakoupil/a jsi přes internet a zboží ti nevyhovuje? Máš právo ho vrátit bez udání důvodu do 14 dnů. A to i tehdy, když je úplně v pořádku.

2. Reklamace do 2 let

Každý produkt má zákonnou záruku. Pokud se něco pokazí do 2 let od nákupu, máš právo na opravu, výměnu nebo vrácení peněz.

3. Jasně informace

Prodejce ti musí poskytnout jasné, srozumitelné a úplné informace o zboží, ceně, dopravě, podmínkách a identitě firmy.

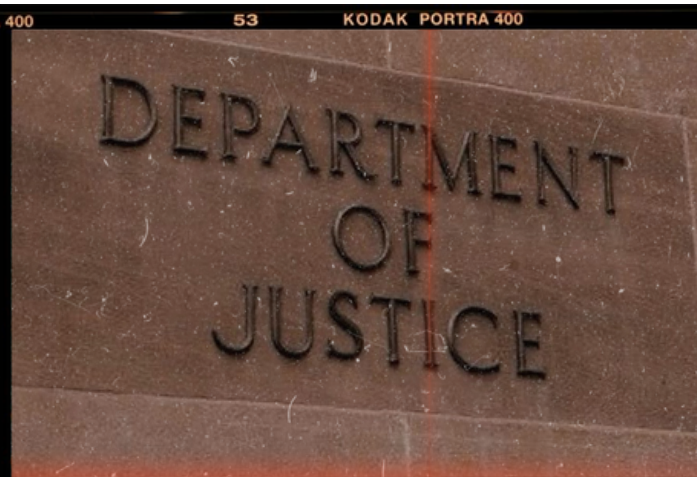
4. Ochrana osobních údajů

Tvoje data nejsou levná komodita. Můžeš je kdykoli odvolat, požadovat jejich výmaz nebo získat info, jak jsou používána.

5. Transparentnost obchodníka

Musíš vědět, kdo ti zboží prodává, odkud pochází a na koho se můžeš obrátit. Žádné skryté adresy nebo anonymní firmy.

Když znáš svá práva, nemohou tě jen tak nachytat.

Zákulisí zákonů: DSA jednoduše

Zákon DSA neboli Digital Services Act je nový evropský předpis, který platí od roku 2024. Mění, jak funguje internet – a to i pro tebe.

Co DSA přináší běžnému uživateli?

- Větší bezpečnost online – platformy musí rychle odstranit škodlivý obsah (např. fake news, nenávist, podvody).
- Označení reklam – už vždy uvidíš, co je reklama a proč ji vidíš.
- Větší práva uživatelů – můžeš se bránit proti algoritmům a manipulacím.
- Povinnost firem být férové – musí ti vysvětlit, proč ti něco ukazují, a nabídnout možnost nesledování.

Koho se to týká?

DSA se týká všech velkých platforem – Facebooku, TikToku, YouTube, e-shopů i influencerů. Ti teď musí přiznávat spolupráce, mazat závadný obsah a chránit uživatele

Zákony internetu nejsou nuda – jsou tvůj štít.

Aplikace, které ti šetří love

Nemusíš být expert na finance, aby sis ušetřil/a stovky korun měsíčně. Stačí mít správné aplikace. Tady jsou ty, které v roce 2025 frčí nejvíc:

honey

Plugin do prohlížeče, který automaticky hledá slevové kódy na e-shopech. Stačí kliknout a ušetříš během vteřiny.

toogoodtogo

Aplikace, která ti umožní koupit jídlo z restaurací, které by jinak vyhodily – za zlomek ceny. Pomáháš přírodě i peněžence.

vinted

Vinted je aplikace, kde můžeš prodávat nebo nakupovat oblečení, co už nenosíš. Stačí jen přidat fotku, napsat cenu a někdo si to od tebe klidně koupí – a ty za to nic neplatíš.

S těmito nástroji máš výdaje pod kontrolou – a nákupy tě přestanou bolet.

@adel_la_
@prudkova.an
@fajmanova.k

@fajmanova.k

zdroje:

